

21. desember 1942.

U. B. BERGEN

1611.45

Ms.1568I f.

.24

Julen 1942.

"Unå må verden ennå være,
slektens sangs lange lære
ennå kun dens vuggesange
og dens barndoms eventyr."

Henrik Wergeland.

Vi står foran en ny krigsjul. Klangen fra kirkeklokkene blandes med mitraljøseild, kanonårsn, flydur og dumpe bombnedslag. Verden står i brann! Et gigantisk verdensslag pågår, en kamp mellom tyranni og frihet, mellom vold og humanitet. Savn og lidelser behersker Jordens folk. Millioner av nenn ligger ved frontene eller seiler blant miner og ubater, fungeleirene er fylte og den materielle nøden er stor. Julen 1942 er for de fleste mennesker en gledeløs jul.

Den norske hjemlefront gjennomlever i år sin tredje jul under fremmed øk. Kunskje aldri i vår historie har julen vært preget av slik elendighet. Det er en fattig jul. De fleste av oss har en eller flere av sine nærmeste borte fra os. Tusener av nordmenn lider i fangenskap. De gjennomlever kanskje julen med de største savn. Nordmenn reiser på alle hav i kamp for Norge, den væpnede norske her er i landflyktighet. Overalt i verden fins det nordmenn hvis tanker går til de skjedde mysterier, til det furte og verbitte landet som vi alle elsker. Vi som er ned i den sivile norske her på hjemlefronten sender våre hilsener og tanker til alle disse landsmenn som ikke kan feire julen sammen med oss.

Bak dagens nedbrytende arbeid, bak lidelsene og savnene, bak all elendighet, skinter vi seiren. Vi vet at rettferdigheten seirer, vi vet at landet vårt igjen vil bli fritt, at de politiske fangene, sjøfolkene og andre opprørte nordmenn vil komme tilbake til hjemlene sine, vi vet at fremtiden blir lysere enn nutiden. Vi feirer julen 1942 under nød og elendighet, men vi berer oss drømmen om en bedre jul, en jul ned fred på jorden, en jul ned frihet for alle undertrykte folk, en jul i toleransens og sannhetens ånd. Med dette ønsker vi vare lesere tross alt en god jul!

Nylete 14-19/12-42.

Rommel er nå på flukt inn i Tripolitania, forfulgt av den 8. britiske arme. Et viktig sted 150 km. vest for el Alamein er okkupert av britene. Rommels styrker trekker seg tilbake langs kystlinjen. De ødelegger i stor utstrekning sitt utstyr og annet, noe som viser at de ikke har høpt om en vende tilbake. Presset mot fiendens baktropper blir vedlikeholdt. Den flyktende armen blir angrepet av det britiske flyvapnet, som tilfører fienden stor skade. Retirerende fiendtlige kolonner er angrepet med god virkuing 300 km. vest for el Alamein. Mysteriet om den ø. arme står nå foran sin løsning. Montgomery vilde ikke la den tyske armen fra el Alamein unnslippe. Han har derfor latt avdelingene sine omga tyskerne som nå er delt i to! Store styrker, deriblant mekaniserte avdelinger, er helt innesluttet, og enhver retrett er avskåret. Utstrytningsforsøk er slatt tilbake ned store tap for tyskerne.

Fra Tunisia ble tidlig i uken meldt at tyskerne var trengt tilbake etter et mislykket angrep. Senere ble bare meldt om patruljekvirkshet. La Golette og Tunis er bombet gjentatte ganger. Et av angrepene på Tunis varte 8 timer. Under et annet angrep eksploderte 1 skip og minst 3 ble satt i brann. 2 Junker-fly ble dessuten skutt ned. Videre er flyplasser på Sicilia og andre steder angrepet fra lufta. Mange fly ble ødelagt på bakken. En del tyske transportfly er skutt ned i uken.

Palermo er angrepet av middelsstore bombefly. Dessuten er Napoli bombet på nøyaktig. Oljeflagre ble satt i brann, og det ble oppnådd fulltreffere på diverse større anlegg. Halvdelen av befolkningen i Torino og Genua er evakuert, og evakueringen av andre italienske byer fortsetter. Transportsystemet er i en svært farlig forfatning. Av 70.000 biler i en by hadde saldes bare 17.000 gunn. Sjefen for siviladministrasjonen i Venetia er avsatt. Han vurderer de britiske luftangrepene altfor pessimistisk. Arbeiderne og de intellektuelle motarbeider nærmest fascistledelsen. I et brev heter det at Italia nå er et tyskokkupert land. Fra Schweiz blir meldt at postforbindelsen med Italia er avbrutt.

I Middelhavet er i løpet av de siste 14 dagene senket minst 62 skip og stadig flere blir senket. Nye forsyninger og forsterkninger er kommet til Malta uten tap.

Det fjerne Østen:

Britiske styrker har rykket over den indiske grense og besatt en strekning på 50 km. inne i Burma. Japanerne gjorde ikke nevneverdig motstand. For britene rykket inn i Burma var det intet luftvirksomhet. Japanerne ytet heller ikke motstand i luften. Den tyske kringkaster fortalte ikke om denne hendelsen iordfølge. Kineserne har kastet japanerne tilbake i Yunanprovinssen som grenser til Burma. Japanerne hadde svært tap. På New Guinea er Bona erobret. De japanske truppene som er igjen er splittet i to, heller og omringet. Japanernes forsök på å sende forsterkninger til New Guinea er slått tillake. Australierne og amerikanere som er trukket fram pr. fly har øren av denne seieren. Det er den første jengelkrigen japanerne har tapt. 1 japansk destroyer og 7 andre skip er skadet utenfor Salomonøyene. 11 japanske fly er skutt ned uten egen tap.

Østfronten:

Den røde arme fortsetter fremrykningen sin over hele fronten. Tyskerne gjør forsvilte forsök på å befri den innesluttede arme mellom Don og Volga, men har bare lidd nye svære tap. De harskeste kampene foregår i Kotelnikovorådet, 150 km. s.v. for Stalingrad. Her har russerne hatt en stor seir. Tyskerne fikk inn en kile, men de ble så slått tilbake med store tap. Deres forsök på å unsette de innesluttede styrkene ble således mislykket. Under andre forsök tapte tyskerne 50 tanks, og 1 regiment ble utslettet. Senere ble 11 tanks og 10 befestede stillinger tatt. Et 3 dager ble 19 tyske transportfly ødelagt. I Donbuen 110 km. vest for Stalingrad er det erobret 305 kanoner, 1500 lastebiler og tog. N.v. for Stalingrad er flere stillinger tatt. I byen har russerne erobret en del bygninger og skyttergravar, og ødeleggingen av de tyske styrkene fortsetter. I Voronesjorådet har russerne formyret angrepene sine, vunnet terrenget og tatt en rekke høydedral. Tyske motangrep her har vært helt mislyktes.

På mistfronten har det vært voldsomme kamper, tyske motangrep er avist, og russerne har hatt ny framgang og gjort nye erobringer. Vest for Rjew er nye befeste stillinger og ytterligere 5 landsbyer erobret av russerne. 5.000 tyskere falt her. I Vjasna-Rjewområdet har tyskerne den siste uken tapt 40% fly, derav 207 transportfly. Russerne har tapt 156 fly. Også ved Welikiy-Luki har russerne gått fram. De har her erobret en viktig høyde. Den svenske avisen "Arbetaren" forteller at det blir sendt tyske tropper til Finnmarken, men de har lite vinterutstyr. Tyske desertører blir sendt over i små avdelinger for å unngå å vekke oppmerksomhet.

I Kaukasus ved Nalchick er 31 tyske fly skutt ned. Tyskerne er blitt tilføyd store skader, og russerne har gått fram. I Svartehavet er et 5.000 tonns skip satt i brann og et kystfartøy senket. "Isvestia" skriver at siden tyskerne tok Novorossisk er ikke et eneste skip kommet inn i havnen.

19. desember 1941 overtok Hitler overkommandoen for den tyske hæren. Von Braunnitz hadde da forklart Hitler at planen om å ta Moskva ved frontale angrep nattet oppgis. Hitler ville ikke følge hans råd. Han overtok selv ansvarlet. Det ble en katastrofe for ham. Russerne gikk til motangrep, og tyskerne ble kastet på fullt tilbaketo. I Tyskland het det at den ufeilbare fører var alle tiders største strateg. I år har Hitler gjort forsvilte forsøk på å avslutte krigen i vest, men det har resultert i nye voldsomme tap, som selv om de ikke i øyeblikket er katastrofale, har svekket den tyske hæren. General Halder gikk samme vei som von Braunnitz. Han fremholdt for Hitler at Stalingrad bare kunne bli tatt dersom alle kreftene ble satt inn her. Hitler hørte heller ikke på han, og Stalingrad er ikke tatt. Ved inngangen til den 2. russiske vinter er tyskerne på defensivén.

Vestfronten:

Mal i Frankrike og Belgia ble angrepet i gasslys sist søndag. Natt til tirsdag ble transporter i Holland og Belgia angrepet. Ikke et eneste tysk fly var øsc. De tyske Focke Wolf-maskinene var i år ikke i Atlanterhavet, som de allierte har hervedt over både i luften og på sjøen. En mindre styrke fly var over Tyskland natt til torsdag. Britiske fly la sentidig ut niner i fiendtlig farvann. Natt til fredag ble n.v. Tyskland angrepet av store formasjoner britiske bombefly. Skydekket var lavt, og det var vanskelig å konstatere resultatene. 18 fly gikk tapt. Det britiske flyarbeidet over kontinentet fortsetter hvert dag etter samme plan som i sommer selv om det ikke blir nevnt i de daglige oversiktene. Også Ungarn og Tsjekkoslovakia mottar besøk fra britiske fly. Under retur fra Danzig den 17. ble en stor lastebåt senket ved Rügen, utvilsomt en militær båt. Sist søndag ble tyske skip angrepet utenfor Norskøkysten. Minst 1 skip ble senket. 2 fly gikk tapt.

Sais-Inquart, den hollandske Terboven, har gitt ordre om evakuering av alle kyststrøk i landet og massenedriving av bygninger. Tyskerne ødelægger nå de flyplassene de har anlagt ved kysten i Nederland.

Det er massarrestasjoner i Danmark. Finske og svenske aviser skriver at Danmark vil innta samme holdning som Norge. De arresterte blir stemplet som kommunister, trass i at de ikke er det.

Nyheterne søndag afteh.

Russerne har åpnet en ny offensiv på bred front mellom Voronesj og Stalingrad. Dette ble kunn gjort i et særkommunikat lørdag, årsdagen for Hitlers overtagning av overkommandoen. Særkommunikat forteller at sovjetstyrkene de siste 4 dagene har angrepet på 2 fronter, den ene 100 km bred, den annen 20 km. De har rykket fram fra 50 til 90 km. Tyskerne har hatt 20.000 falne og 10.000 fanger er tatt. Byttet er helt enormt. 74 fly er dessuten ødelagt. 20 byer og landsbyer er tatt og nærmere tettbebygd strøk. De viktigste byene som er tatt er Dogstjas på Don vestbredd og Karanenska lengre sør. Middagskommunikat søndag fra Moskva sier at nye tettbebygde strøk er tatt, 2.500 tyskere til er falt og over 1.000 fanger til er tatt. Offensiven ble åpnet med sterkt befestede stillinger. Tyskerne har her den siste tiden iaktatt store russiske trappesamlinger, og russerne har også gjort alle mulige forberedelsor. De fiendtlige forbindelseslinjer, bl. a. til Rostow, er avskåret. Den russiske generalen som leder offensiven var det som satte i gang Stalingradoffensiven for en måned siden. S.v. for Stalingrad er tyske forsök på å komme de innesluttede armene til hjelp slått tilbake. 40 tanks ble ødelagt. Russerne har tatt enna flere befestede stillinger. 30 tyske transportfly ble ødelagt i går. På midtfronten er nesten 1.000 tyskere til falt. Fiendtlige motangrep ved Rsjew er slått tilbake, og russerne har gjort nye erohringer. Til sjøs har de senket en 8.000-tonner for tyskerne.

Førfølgelsen av Rommels styrker fortsetter inn i Tripolitania. Fienden blir også angrepet fra luften. Transporter 400 km. vest for el Agheila er således angrepet. De britiske styrkene har rykket 120 km. fra siden i går. Flyplassene blir gjort brukbare etter hvert. La Goletta og Tunis er angrepet. Tankanleggene blir særlig utsatt. Det var voldsomme branner. Også på Sicilia blir det påsatt branner på flyplasser. Nek 3 fiendtlige forsyningsskip er senket og et 4. skadet i Middlehavet. Admiral Cunningham opplyser at minst 1 fiendtlig skip blir senket i det midtre Middlehav. Den allierte flåten har her stor bevegelsesfrihet. De franske krigsskipene som lå i Dakar er nå til dels sett inn i konvoitjeneste. Malta får stadig forsterkninger. Det var et stort angrep på denne natten til lørdag. 1 av de angripende flyene ble skutt ned, de andre natten nest kaste bombene i havet. Det ble gjort en del skade. General Smuts har uttalt seg om de siste begivenhetene i Afrika. Han sier at seieren vil kanskje komme like plutselig, og kanskje er den nærmere enn vi tror.

De britiske styrkene som rykket inn i Burma er rykket fram store ruter. De møtte ikke noen motstand. Fiendtlig økkuperte landsbyer er angrepet av fly. Ingen fly blir tapt. "New York Herald Tribune" skriver at den britiske fremrykningen ikke er begynnelsen til offensiv, men det er en demonstrasjon som skal vise at vi er fullt ferdige til å begynne en offensiv. 1. japansk krysser er senket utenfor New Guinea. 2 japanske fly ble skutt ned. En lastebåt er senket utenfor Timor. Kinesiske styrker har trenget inn i den japanske forsvarslinje ved Yangtsekiang. På New Guinea er Kap-india-området øst for Bona erobret.

Julaften vil kong Haakon sende en hilser til sine landsmenn. Det samme vil kronprinsesse Märtha, prinsessene Ragnhild og Astrid og arveprins Harald. 1. juledag holder statsminister Nygaardsvold en tale av særlig interesse, søndagen taler en representant for den engelske regjering, Lord Covenor. Nyttårsaften sender general Hansteen en hilser, og 1. nyttarsdag utenriksminister Trygve Lie.